

Padden Praat

2008 – 2

PADDEN.NU: stand van zaken

De website padden.nu is in februari van start gegaan. Zoveel mogelijk paddenwerkgroepen zijn op de hoogte gesteld van het project. Momenteel staan er op padden.nu al 28 paddenwerkgroepen uit 10 verschillende provincies (enkel Drenthe en Groningen ontbreken nog).

Vijftien van deze werkgroepen geven momenteel hun vangstgegevens door via www.telmee.nl. Deze gegevens worden dan weergegeven op de werkgroep pagina's in actuele grafieken en ook opgenomen in de grafiek op de voorpagina. Bij deze doen we een oproep aan de overige groepen om ook hun gegevens digitaal in te voeren op telmee ([klik hier voor uitleg](#)). Deze kunnen dan worden meegenomen in een publicatie van de resultaten van 2008. Het is ook voor andere overzetgroepen erg leuk om kennis te nemen van resultaten en belevenissen van andere groepen

Door gegevens van overgezette amfibieën uit het hele land centraal door te geven en te registreren dragen deze bij aan de kennis van de verspreiding van de "gewone" soorten. Hierdoor kan duidelijk worden met welke soorten het goed of slecht gaat. Zo dragen de ingevoerde gegevens ook echt bij aan een betere bescherming van de soorten.

Publicatie overzetresultaten

De paddentrek is voor dit jaar weer ten einde. We zijn nu bezig met het verzamelen van de gegevens voor het verslag van 2008. Hierin zullen de overzetresultaten vermeld worden, het aantal actieve werkgroepen en zal er ook aandacht komen voor knelpunten.

Daarom een oproep om je overzetresultaten door te geven (mits nog niet ingevoerd in telmee). [Klik hier](#)

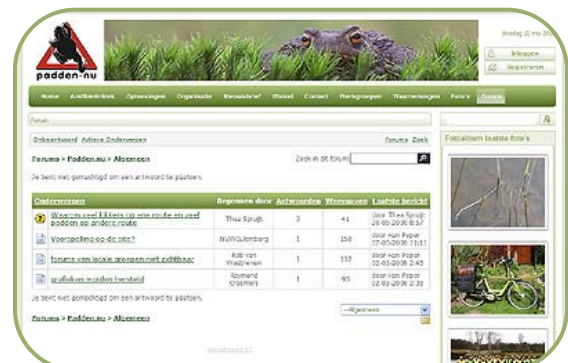
Verder ook een oproep om knelpunten (plaatsen waar een overzetactie gewenst is door te geven) [Klik hier](#)

Forum Padden.nu

Naast de verschillende fora op de werkgroep pagina's is er ook een algemeen forum op padden.nu. Op dit forum kun je al je vragen stellen met betrekking tot de paddentrek. Tot op heden wordt het forum nog niet veel gebruikt en krijgen we veel vragen direct via email. Bij deze een oproep om deze vragen op het forum te zetten en ook regelmatig eens te kijken of er vragen van anderen zijn op het forum waarbij je kunt helpen.

[Klik hier om naar het forum te gaan.](#)

Soortbespreking: de bruine kikker

Na de gewone pad is de bruine kikker de meest aangetroffen soort tijdens overzetacties. Net als de gewone pad overwinteren bruine kikkers meestal op land en trekken vroeg in het voorjaar naar het water om zich voort te planten. De mannetjes komen meestal iets vroeger aan dan de vrouwtjes. In het water aangekomen beginnen ze hun koren. Bruine kikkers kwaken niet, maar maken een zacht brommend geluid. Alleen de mannetjes roepen (dat is bij alle amfibieën zo), ze doen dit om de vrouwtjes te lokken.

Bruine kikker- foto Jelger Herder

Als het mannetje een vrouwtje heeft gevonden klimt hij op haar rug en houdt haar stevig vast onder haar oksels. Deze paargreep wordt bij amfibieën ook wel amplexus genoemd en kortom vaak afgekort tot "amplex". De eieren worden in één of twee grote klompen kikkerdril afgezet. Een vrouwtje kan afhankelijk van haar grootte (die vaak gerelateerd is aan haar leeftijd) 700 tot wel 4500 eitjes afzetten.

De eitjes ontwikkelen zich tot kikkervisjes die zich op hun beurt ontwikkelen tot jonge kikkertjes die vanaf juni de kant op kruipen. De volwassen kikkers verlaten het water overigens snel na de voortplanting weer. Bruine kikkers zijn namelijk echte landdieren (in tegenstelling tot groene kikkers!). Ze scharrelen, meestal in het donker, hun kostje bij elkaar op de bodem. Hun voedsel bestaat uit kleine insecten zoals kevers, vliegen en muggen. Daarnaast eten ze spinnen, pissebedden, wormpjes etc. Bruine kikkers kunnen tot ongeveer 10 jaar oud worden.

Meer weten over de bruine kikker? Zie onder "soorten" op www.ravon.nl.

Tekst: Jelger Herder

Bijzondere vondst

Op donderdag 10 april 2008 was organiseerde de Staatsbosbeheer-Natuurbeheergroep Midden-Veluwe voor medewerkers van ING een informatieve dag en rondleiding langs de schermen. Bij het water werd een zwemmende pad gevonden met een opvallende "oranje armband" (zie foto) welke hem de naam "aanvoerderpad" opleverde.

Navraag op het RAVON forum leerde dat het ging om een lokale kleurmutatie. Waarschijnlijk is het een somatische mutatie, dat is een niet-erfelijke verandering van het DNA in een groepje lichaamscellen. Uit de reacties bleek dat het vaker voorkomt bij amfibieën. De plaats van deze mutatie (in de vorm van een armband) maakt het natuurlijk wel een extra leuk.

Zie voor meer voorbeelden het topic op het [RAVON forum](http://www.ravon.nl).

De pad met oranje armband

Foto: Rob Engelberts

Tekst: Jelger Herder

Uitgelicht: Staatsbosbeheer Natuurwerkgroep Midden-Veluwe

Coördinator: Aart Buurma

Locatie: Heetweg (nabij Kootwijk, Veluwe)

Actief sinds: 2004

Deelnemers: ca. 10

Soorten: Gewone pad, Rugstreeppad, Bruine Kikker, Heikikker en Kleine Watersalamander

Kleine watersalamander – foto Jelger Herder

Maximaal aantal padden in één jaar: 5.246 (in 2006)

Maximaal aantal padden op 1 avond: 1.697 (avond van 25– 26 maart 2006)

Steun en sponsoring: Staatsbosbeheer (materialen – scherm en emmers; aanleg scherm – sleuvengraver met machinist; personele ondersteuning van SBB-medewerkers – aanleg en verwijderen scherm, overzetten).

Meest bijzondere “vangst” in de emmers: 'de aanvoerderpad'. Een gewone pad met een oranjekleurige band om een poot. (zie bijzondere vondst, hierboven)

Is er een trend in het aantal overgezette padden:

Merkwaardig genoeg een behoorlijke afname in het aantal gewone padden, namelijk 4.863 (in 2006), 3.096 (in 2007) en 2.027 (in 2008). Een aanwijsbare reden is er niet. Verder, dit jaar opmerkelijk veel (vooral subadulte dieren) heikikkers in de emmers (830 stuks, het jaar ervoor 80).

Hoogtepunt van de werkgroep tot nu toe: Vooral door de overzetacties van de afgelopen jaren is de grote ecologische betekenis van het voorplantingswater "de Loofles" aan het licht gekomen. In de regio is belangstelling voor ons paddenwerk. Scholen bieden aan mee te helpen met overzetten; dit jaar hielpen ook managers van de ING-bank mee!

Een wethouder van de gemeente Barneveld heeft dit jaar zelfs ook als vrijwilliger padden overgezet en daarbij laten weten dat hij geld aan de gemeenteraad gaat vragen voor een permanente paddenpassage.

Tekst: Aart Buurma

Padden waarschuwen voor aardbeving!

China is op 12 mei 2008 getroffen door een zware aardbeving. De meeste mensen werden totaal verrast door de zware aardbeving van 7.8 op de schaal van Richter.

Toch kwam de aardbeving niet voor iedereen onverwacht. Tibetaanse boeren, die zeer dicht met natuur verbonden zijn, zagen de natuurramp al aankomen: een week voor de aardbeving kwamen er namelijk plotseling duizenden padden in beweging. Ze leken als het ware te vluchten voor de naderende aardbeving. De boeren stellen vanuit de Tibetaanse overlevering dat wanneer er zoveel padden plotseling in beweging komen een natuurramp niet lang op zich laat wachten.

De boeren waarschuwden de autoriteiten maar in plaats van dat zij actie ondernamen stuurden ze juist een kalmerende boodschap naar de bevolking.

Een boze inwoner van de provinciehoofdstad Chengu schrijft op een forum dat er in de toekomst beter padden kunnen worden aangesteld bij het Nationale Seismologische Bureau en dat de nutteloze functionarissen beter ontslagen kunnen worden.

Of de padden werkelijk een natuurramp zien aankomen of dat er sprake was van een normale paddentrek naar het voortplantingswater is niet bekend. [Lees meer + foto!](#)

Tekst: Jelger Herder – bron NRC.nl
Illustratie: Maaïke Pouwels

Padden weer zelfstandig op pad in Spaubeek (Limburg)

Correspondentie – Paul de Wit – pavlosw@hotmail.com

In 1981 begon onze vereniging met een paddenoverzetactie nabij NS-station Spaubeek. De eerste drie jaren werden de padden geteld en de weg overgezet naar de “moederpoel”. Gemiddeld ging het per jaar om ± 2.000 dieren. Dit deed ons besluiten te zoeken naar een mogelijk permanente oplossing voor de paddentrek.

Eind 1983 werd aan de “veilige” kant van de weg, de kant waar de meeste padden vandaan kwamen, een nieuwe poel aangelegd. De literatuur leerde ons dat padden grotendeels terugtrekken naar de poel waar ze geboren zijn. Door de padden in de volgende jaren in deze poel te plaats (met plastic scherm erom heen) werden de padden gedwongen hier tot eiafzetting over te gaan. Na verloop van ± 12 jaren, volgens onze inschatting, zouden dan de meeste padden zich naar deze poel begeven tijdens de trek en niet meer naar de zogenaamde moederpoel. De weg hoefde dan niet meer te worden overgestoken en het probleem van de verkeersslachtoffers zou opgelost zijn.

Gewone pad – foto Jelger Herder

De drie in Februari 2005 aangelegde poelen

De aantrekkingskracht van de moederpoel bleek echter bijzonder groot te blijven, ook voor de padden die daar niet geboren waren. We zijn echter toch doorgeslagen op de ingeslagen weg, hoewel er geen directe oplossing voor handen was. Vooral het educatieve element (excursies voor scholen e.d.) maakte het werk interessant en ook onze nieuwsgierigheid bleef geprikkeld, omdat we de getalsontwikkeling jaarlijks wilden volgen.

Nadat de landerijen nabij de poel uit 1983 in bezit waren gekomen van Natuurmonumenten, zijn we direct tot actie overgegaan en hebben Natuurmonumenten weten over te halen om in dit gebied drie nieuwe, grote poelen te graven. Dit gebeurde in februari 2005. Deze poelen trokken dat jaar en in 2006 al de eerste amfibieën aan.

Onze opzet is nooit geweest tot het einde der tijden met de paddenoverzetactie door te gaan. Wij zijn van mening dat de mens zo weinig mogelijk in dient te grijpen in de natuurlijke processen. Het enige wat je kunt doen is de omstandigheden positief beïnvloeden en dit is met de aanleg van de drie poelen dan ook gebeurd.

In het veld bij de nieuwe poelen – foto Ben Derks

In het veld bij de nieuwe poelen – foto Ben Derks

De kwakkelwinter van 2007 deed ons besluiten om met ingang van dit jaar permanent te stoppen met de overzetactie. Via krant en lokale TV werd het publiek op de hoogte gebracht over het hoe en waarom en dit leidde tot veel begrip voor het stopzetten van de actie. De educatieve IVN-elementen zullen zich in de toekomst minder richten op de amfibieën, maar op de natuur in breder verband.

Enkele interessante gegevens van 26 jaar paddenoverzetactie:

- er werden in totaal 43.384 padden overgezet, dat is gemiddeld 1.669 stuks per jaar
- er werden in totaal 14.255 kleine watersalamanders en Alpenwatersalamanders overgezet, dat is gemiddeld 679 stuks per jaar
- er kwamen van 1981 tot 2006 5.766 padden op eigen kracht naar de poel uit 1981, dat is gemiddeld 275 stuks per jaar
- er werden \pm 400 excursies verzorgd
- padden zijn helemaal niet zo poelvast, maar wel gebiedsvast

Voortaan gaan de padden weer zelfstandig op pad. Er zullen nog altijd verkeersslachtoffers vallen, maar door de aanleg van de drie nieuwe poelen is hun leefgebied zodanig verrijkt, dat we verzekerd zijn van een gezonde en stabiele populatie amfibieën.

Tot slot een woord van waardering voor al die mensen die mee hebben geholpen met het opzetten en afbreken van de paddenschermen tijdens al de jaren en vooral petje af voor onze geweldige amfibie-gidsen.

Tekst: Paul de Wit

Wat is PADDEN.NU?

In januari 2008 is het project PADDEN.NU van start gegaan. Padden.nu is een **interactieve website** die een platform vormt voor alle mensen en organisaties die betrokken zijn bij het overzetten van amfibieën tijdens de trekperiode, en organisaties of instanties die daar beroepsmatig mee te maken hebben, zoals gemeenten, wegberm- of grote terreinbeheerders.

De site richt zich op uitwisseling van kennis en ervaring tussen de vele verschillende paddenoverzetgroepen of individueel werkende overzetters. Verder vermeldt de site allerlei wetenswaardigheden over de Nederlandse amfibieën en hun bescherming. De site biedt hulp voor het herkennen van soorten.

Padden.nu is dus de communicatieplek voor iedereen die iets te maken heeft met het overzetten van amfibieën.

Wat biedt PADDEN.NU?

Naast het uitwisselen van kennis en het delen van ervaringen op het forum en in het fotoalbum biedt de site alle paddenwerkgroepen de mogelijkheid een eigen pagina te vullen met daarin informatie over hun locatie, organisatie, resultaten en een eigen forum en fotoalbum.

Andere aantrekkelijke onderwerpen op de website zijn:

- Digitale kaartmodule met daarop een overzicht van alle werkgroepen in Nederland (in opbouw!)
- Uitgebreide informatie over structurele oplossingen om amfibieënsterfte door verkeer tegen te gaan (inclusief beslissingstabel).
- Vergelijking mogelijk met andere werkgroepen die gegevens doorgeven.

Colofon

Aan deze nieuwsbrief werkten mee: Aart Buurma, Rob Engelberts, Paul de Wit, Ben Derks, Maaike Pouwels, Annemarie van Diepenbeek en Jelger Herder.

Redactie: Jelger Herder (Email: J.Herder@ravon.nl)
Annemarie van Diepenbeek (Email: A.v.Diepenbeek@ravon.nl)

Redactieadres: Stichting RAVON
t.a.v. Jelger Herder
Postbus 1413
6501 BK Nijmegen
www.padden.nu

